

N Openingsuren OA02
JC/ND/AS
954-2025

Brussel, 8 juli 2025

ADVIES

over

**EEN VOORONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING
VAN DE WET BETREFFENDE DE OPENINGSUREN**

Op 19 juni 2025 heeft mevrouw Éléonore Simonet, Minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's, het advies van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO gevraagd over een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 november 2006 betreffende de openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening.

Na raadpleging van de commissie Algemeen KMO-beleid en van de betrokken beroeps- en interprofessionele organisaties, heeft het bureau van de Hoge Raad op 8 juli 2025 onderstaand advies uitgebracht.

CONTEXT

De wet van 10 november 2006 betreffende de openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening regelt de verplichte sluitingsuren en de wekelijkse rustdag.

Het ter advies voorliggend voorontwerp van wet voorziet hoofdzakelijk in:

- de uitbreiding van de openingsuren, waarbij 22 uur als maximaal sluitingsuur wordt vastgesteld;
- de afschaffing van de verplichte wekelijkse rustdag;
- de aanpassing van de definitie van de uitzondering die van toepassing is op de dagbladhandels.

De afgelopen jaren heeft de Hoge Raad zich meermaals uitgesproken over dit onderwerp, meest recent in zijn advies van 29 september 2023 over een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet betreffende de openingsuren.¹ Op 24 april 2023 heeft de Hoge Raad ook een advies uitgebracht over de wet betreffende de openingsuren en de winkels zonder verkoper.² Voorts had hij op 29 juni 2022 ook een advies uitgebracht over vijf wetsvoorstellen tot wijziging van de wet betreffende de openingsuren.³ In die verschillende adviezen sprak de Hoge Raad zich uit tegen een versoepeling van de openingsuren.

Het regeerakkoord⁴ voorziet in de afschaffing van de verplichte sluitingsdag en in een versoepeling van de regelgeving inzake openingsuren.

ALGEMENE STANDPUNTEN

De Hoge Raad erkent dat de wet betreffende de openingsuren in haar huidige vorm vrij complex en moeilijk leesbaar is. De principes die aan de wet ten grondslag liggen, lijken hem echter nog steeds relevant. Hij verwijst dan ook naar de hieronder opgesomde argumenten, die werden uitgewerkt in zijn advies nr. 885-2022⁵.

¹ HRZKMO-advies nr. 918 van 29 september 2023 over een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 november 2006 betreffende de openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening (online raadpleegbaar via deze [link](#)).

² HRZKMO-advies nr. 903 van 24 april 2023 over de wet betreffende de openingsuren en de winkels zonder verkoper (online raadpleegbaar via deze [link](#)).

³ HRZKMO-advies nr. 885 van 29 juni 2022 over vijf wetsvoorstellen tot wijziging van de wet betreffende de openingsuren (online raadpleegbaar via deze [link](#)).

⁴ In opmerkelijk contrast tot de tekst die aan het Parlement werd voorgelegd, voorziet het regeerakkoord dat online staat op www.belgium.be uitdrukkelijk in de afschaffing van de verplichte wekelijkse rustdag.

⁵ Cf. voetnoot nr. 3

- De balans tussen werk en privé
- Klantgerichtheid en consumententevredenheid
- Rentabiliteit
- Algemene impact op werkgelegenheid en groei
- Wettelijke versus feitelijke openingstijden
- Keuze van de zelfstandigen en de kmo's
- Afstemming openingsuren en arbeidswetgeving

SPECIFIEKE STANDPUNTEN

1. Afschaffing van de verplichte rustdag

De Hoge Raad is geen voorstander van een veralgemeende afschaffing van de verplichte wekelijkse sluitingsdag, zoals voorzien in artikel 9 van het voorontwerp van wet. Hij is van mening dat een dergelijke liberalisering de wet betreffende de openingsuren te sterk zou afzwakken en een aantal risico's zou inhouden met betrekking tot de hierboven aangehaalde argumenten. In het bijzonder zou de mogelijkheid om zeven dagen op zeven open te zijn de facto leiden tot extra druk op de zelfstandigen en de kmo's in vergelijking met grotere ondernemingen. Grotere ondernemingen zullen het immers gemakkelijker hebben om op zondag te openen en dus een groter marktaandeel te verwerven. Bovendien meent de Hoge Raad dat de impact van een zondagsopening op de samenleving en met name op het familiale en socio-culturele leven niet mag worden onderschat.

De Hoge Raad is zich evenwel bewust van de maatschappelijke ontwikkelingen en is van oordeel dat er bepaalde sectorale uitzonderingen zouden kunnen gelden. Zo zouden zowel de sector van de voedingshandel als de sector van de tuincentra en boomkwekerijen graag een uitzondering willen met betrekking tot de verplichte sluitingsdag. In deze sectoren zijn er voldoende, flexibel inzetbare arbeidskrachten om de uitdaging om zeven dagen per week open te zijn aan te gaan. Bovendien wordt de praktijk om geen wekelijkse sluitingsdag te hanteren steeds wijdverbreider. Vanuit de voedingshandel wordt ook opgemerkt dat de uitzondering die de toeristische gebieden genieten oneerlijke concurrentie veroorzaakt voor de winkels die net buiten deze gebieden liggen. Die laatsten moeten één dag per week sluiten terwijl hun rechtstreekse concurrenten, die zich op een paar meter afstand maar binnen de toeristische zone bevinden, wel open mogen blijven. In deze specifieke gevallen zou het einde van de verplichte sluitingsdag voor verduidelijking en vereenvoudiging zorgen en het level playing field herstellen.

2. Uitbreiding van de openingsuren

De Hoge Raad merkt op dat een uitbreiding van de openingsuren tot 22 uur een extra uitdaging zou vormen om het hoofd te bieden aan de concurrentie, met name wat betreft het vinden van het nodige personeel, voor de zelfstandigen en de kmo's die tot dat uur open zouden willen blijven.. Hij is dan ook geen vragende partij voor een dergelijke versoepeling.

De Hoge Raad erkent evenwel dat de door artikel 8 van het voorontwerp van wet voorgestelde uniformering van de openingsuren, waarbij het sluitingsuur wordt vastgesteld op 22 uur, het voordeel van de duidelijkheid zou hebben en dus een vereenvoudiging zou inhouden ten opzichte van de huidige situatie. Momenteel mogen winkels open zijn tussen 5 uur en 20 uur, maar er gelden een aantal uitzonderingen waardoor men in sommige gevallen tot 21 uur open mag zijn. Dit kan voor een zekere complexiteit zorgen. Een uniformering van de openingsuren zou dan ook een vereenvoudiging zijn, zonder dat het daarom nodig is om deze mogelijkheid uit te breiden tot 22 uur.

3. Uitzondering voor de dagbladhandels

De Hoge Raad is van mening dat het behouden van een uitzondering op de openingsuren voor de dagbladhandels noodzakelijk is, met name omwille van de rol die deze winkels spelen in de levering en de bezorging van kranten. Die begint zeer vroeg en rechtvaardigt dan ook een afwijking op de normale openingsuren.

In het kader van de huidige wet vallen de vestigingseenheden “*waarvan de hoofdactiviteit de verkoop van één van de volgende productgroepen uitmaakt: kranten, tijdschriften, tabak en rookwaren, telefoonkaarten en producten van de Nationale Loterij*” niet onder de verboden in verband met de openingsuren.

Het voorontwerp van wet (art. 13) voorziet in een aanpassing van deze definitie omschreven in artikel 16, §2 van de wet. Om van de uitzondering te kunnen genieten, zullen de vestigingseenheden moeten voldoen aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- een aanbod te koop aanbieden van minstens 200 verschillende titels van kranten en week- en maandbladen met een actuele verschijningsdatum, met inbegrip van de laatste twee gepubliceerde nummers;
- een ruimte van minimum 50% van de netto verkoopoppervlakte voorbehouden aan de tentoonstelling van de kranten en week- en maandbladen en aan boeken, schrijfwaren, kaarten, tabaksproducten en aanverwanten, elektronische sigaretten en producten op basis van nicotine en aan producten van de Nationale Loterij en sportwedenschappen.

Deze definitie is afgestemd op de definitie beschreven in het koninklijk besluit van 17 februari 2022 tot vaststelling van de omschrijving van de nevenactiviteit uitgeoefend door boekhandelaars, voor wat betreft de voorwaarde van de 200 verschillende perstitels.

Voor de Hoge Raad is een aanpassing van de definitie noodzakelijk, enerzijds omdat de huidige definitie verouderd is en anderzijds om te voorkomen dat nachtwinkels te gemakkelijk gebruik zouden kunnen maken van de uitzondering die bedoeld is voor de dagbladhandels. Zo is er in de huidige definitie bijvoorbeeld nog steeds sprake van telefoonkaarten, een product dat niet meer bestaat. Bovendien maakt de prijs van tabaksproducten het tegenwoordig vrij eenvoudig om alleen al voor dit product de voorwaarde van vijftig procent van de omzet te halen. Het is dan ook helemaal niet moeilijk voor winkels die slechts een paar perstitels verkopen om deze uitzondering, die niet voor hen bedoeld is, te benutten.

Om ervoor te zorgen dat deze nieuwe definitie niet opnieuw te gemakkelijk misbruikt wordt in het voordeel van winkels die zich voordoen als dagbladhandels terwijl ze deze activiteit enkel als voorwendsel gebruiken om doorlopend open te kunnen zijn, stelt de Hoge Raad voor om het minimum aantal verschillende perstitels dat te koop moet worden aangeboden te verhogen tot 300.

De Hoge Raad is echter ook van oordeel dat men rekening moet houden met het risico op oneerlijke concurrentie tussen de dagbladhandels en de andere lokale winkels. Het gevolg van deze nieuwe definitie mag niet zijn dat de dagbladhandels van deze uitzondering profiteren om hun assortiment als buurtwinkel (voeding e.d.) uit te breiden ten nadele van andere buurtwinkels die niet van de uitzondering op de sluitingsuren genieten. De voorwaarde met betrekking tot de 50% van de verkoopoppervlakte voorbehouden voor bepaalde “historische” producten van de dagbladhandels, die opgesomd zijn in artikel 13, §1 van het voorontwerp van wet, zou moeten toelaten om dat risico te beperken. Daartoe acht de Hoge Raad het aangewezen dat de FOD Economie een monitoring uitvoert, in het bijzonder om na te gaan of deze voorwaarde van 50% van de voorbehouden ruimte wordt nageleefd.

BESLUIT

De Hoge Raad is geen voorstander van een algemene afschaffing van de verplichte wekelijkse rustdag. Hij aanvaardt echter dat er sectorale uitzonderingen kunnen gelden.

Bovendien is hij van oordeel dat de uitbreiding van de openingsuren tot 22 uur voor zelfstandige handelszaken een extra uitdaging zou betekenen om het benodigde personeel te vinden.

Ten slotte is hij voorstander van een aanpassing van de definitie van de dagbladhandels die een uitzondering op de openingsuren genieten. Dit zou echter opvolging door de overheid vereisen, teneinde oneerlijke concurrentie tussen deze winkels en andere buurtwinkels te voorkomen.
